

Kollased

Sax Rohmeri kriminaalromaan.

WIKKI STIMMONS JA CHANGI BURMA KANGASLÄBIVÕETAJATE KÄSIVÕETAJATE

varjud.

„Rahu, rahu!“ kätartas Potter. „Sowerby, kas te teate kindlasti, et Burma Changi majast varastati raha?“

„Mul pole selleks küllalt kindlat teostist, aga arvatavasti on seal tegemist vargusega. Selles ruumis, kus leiti surmu, oli rahakapp lahti murdud. Ja kappi leiti veel suur summa raha.“

„Mis põhjustab teid oletama, et varas, kes tapab oma meeleheites inimese, jätab lahtiselt raha kappi?“

„Noh, vahel ei saanud ta rohkem kaasa võtta,“ vastas inspektor kõheldes.

Potter suitsetas paar sekundit vaikides.

„Teiste sõnadega, teil pole kindlat teostust, et Burma Changit varastati midagi!“

„Teatud määral on teil õigus“, alistas Sowerby pahaselt. „Aga kindlasti tapeti Burma Changi vaid seepärast, et temalt võtta tema raha. Minu arvates on see ainus põhjus mõrvaks, ja oleks aja raiskamise otsida teisi motiive. Arge unustare, et Chang palus politseilt kaitset, kartes vargust.“

„Vähemalt andis ta selle diis vahise põhjuse. Inimesed petavad sageli. Sowerby. Kas te teate ka kindlasti, kas kappi oli lahti raha?“

„Jah, Simmons röbutas seda eriti.“

„Mina järeldan sellest, et Burma Changi juures ei pandud usume usutugi vargust. Kuna meist aga kumbki et tunne kõiki tõestasju, on aja jala viielda selle üle. Kas see oleks kõik, mis teil esitada mr. Hope'i vastu?“

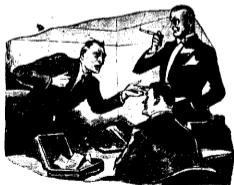
„Jah. Ja kui te kuulete veel kõik tema oletused, mis suurendavad kahtluse, tunnistate isegi, et talitasin õieti. Pidin nõudma temalt, et ta tõestaks, kas ta oli roima kordasastmise ajal.“

5.

„Ja nüüd, mu armas Hope,“ ütles Potter, „tahaksin ma sind inspektor Sowerby armulise loaga üle kuulata. Olen voendunud, et sa pole süüdi selles roimas ja et veel äärmiselt kindlaks teha, kes on kurjategija.“

Telefonihelin katkestas teda.

„Üks silmapilk, palun!“ Sowerby võttis toru. „Hallo — jah, mina ise olen aparandis juures. Kas teie olete seal, Peel?“

„Kurat võeti!“ hüüdis Hope erutatult, „annan oma süüna, et kõneles teit.“

Ta kuulab viivu, noogutas siis ja võttis teadust pillist, millega tegi märkmeid biokile.

„Sellest jätkub sellega. Tahaksin näha oma silmadega, mis toimunud koha peal. Hoolitsege selle eest, et kõik jääks andisesse asendisse. Kas odu on seal all väga tihed?”

Ta noogutas kuulates mitu korda.

„Läheb vist veel tükki aega, enne kui saan tulla teie juure, aga ma arvan nii rutta kui võimalik teie. Nägemiini.” Ta riputas toru kottu. „See oli jaoakonna Ülem Peal. Ta lahutas mulle Changi majast. Seal on jahtunud paljagi, ja mida varem ma sinna saan, seda parem.” Jälle vaatas ta kella. „Noh, ma sõidan teie teeristadesse.”

„Väga hea.”

Potter raputas sigaretti tuhka.

„Enne kui me algame, Hope, tahaksin küsida suilt midagi väga olulist. Kas sa oled oma endastmõistetavalt arusaadavas erutuses, et sind kahtlustatakse mõrtsuka-
toos, midagi unustanud ütlemata?”

Hope kõhkleb viivu.

„Jah,” tunnistab ta otis.

„Oo, teie ei rääkinud tõtt?” hüüdis Sowerby ja kortustas laupa.

„Oodake, inspektor. Laske mul kuulata ise üle mr. Hope’l. Nii saame rutemini edasi. Kas sa selgustad midagi meile?”

„Alul mõtte, sest ma mõtlesin, et sel pole mingit tegemist käesoleva ajajaga. Ja hiljem et tahtnud ma sellist kõnelda, sest etteku poleks mind keegi uskunud ja teiseks olin ma niikuini tavalas seaukorrast. Kõik, mis ma ütlesin, tõlgitati minu kahjuks, ja seepärast ootasin sind.”

Hope oleks rääkinud edasi, kui Potter vahetse poleks seiranud.

„Hea, et me seda kindlaks tegime. Aga nüüd tahaksin ma kõige enam teada, kust said sa selle suure summa raha.” Ta ootas kohvrikaele.

„Monte Carlost,” vastas Hope kindlalt.

„Kas võtsid mängus?”

„Jah.”

„Kasime?”

„Jah.”

„Ruletti?”

„Jah.”

„Ja mispärasit vahetasid sa oma võidu inglise pangatähtedesse?”

Hope peavates abastavalt saemas.

„Põhjus on nii fantastiline, et minu seletusi kindlasti ei uska. Aga sellegipärast püüan teha, mis minu võimuses. Ma tahtsin valmistada üllatust kellelegi, kes erutas ning võrgutas mind, minu tööle ja hea pidi jagama mingat minu õnne. Täna õhtul tahtsin ma viia kogu oma võidu sinna — nimelt kellelegi daami juure. Olin parajasti teel tema juure.”

„Him,” segas end Potter vahale ja vaatas sõbrala kokkade ot-a. „Sinu ihaldus romantilisene sekkuste ning dramaatiliste situatsioonide järele on viinud et rüüalasse seisukorda. Kas sa siis ei teadnud, milline oot varitseb inimest, kes sõidab sellise hulga lahtise rahaga Monte Carlost Londoni?”

„Jah, see oli küll rumal, aga rahassus onen ma olnud alati ettevaatamata.”

„Kust said sa pangatähed?”

„Cook’i reisirühmost Monte Carlos.”

„Kas võtsid kõik ühe korraga?”

„Ei, mitmed päeval.”

„Aga sa vahetasid oma raha ühe korraga Cook’i juures?”

„Jah. Ma olin võtnud palju rohkem, aga kui ma viimasel korda mängisin, kaotasin. Olin välja tootanud kindla süsteemi, aga viimasel päeval nägin, et olin võtnud varem vaid õnne läbi, mitte oma süsteemi järgi. Sellepärast ei mänginud ma edasi, vaid vahetasin kogu raha, mis mulle jäänud, järgneval päeval Cook’i juures inglise pangatähtedeks.” Pärasit õnust sõitis ma siis Pariisi.”

„Cook’i reisirühma ametnikud mäletavad kindlasti seda. Ei juhtu vist iga päev, et vahetatakse seevõrgust summat inglise pangatähtedesse.”

„Kindlasti mäletavad nad.”

„Nüüd sa tunnevad nad su ja võivad teha kindlaks su isiku.”

Bernard Hope ütles väsinult käe laubale.

„Kardan, et see pole võimalik.”

„Mispärasit mõista?” küsis Potter teravasti.

„Sest et kandsin tol korral varruid ja suuri luuramidega prille.

Inspektor Sowerby vaatas talle veidralt ot-a.

„Kurat võtku!” hüüdis Hope erutatult. „annan teile oma ausõna, et kõnelen tõtt. Kõik, mis ma jutustanud, vastab tõele. See võib küll näida valena, et on ometi õige.”

„Hea küll, Hope,” vastustas teda õlgusteadlane. „Ara härritu. Nii siis oled sa end moonutanud. Aga mispärasit?”

Hope võttis end kokku.

„Pean minema oma jutustusega kaugemale, et teha selgeks kõik. Olin kirjutanud mõldeid, ja mitmed teatridirektsioonid olid nõus võtma tüki oma repertuaari. Aga mina lükkasin tagasi kõik ettepanekud, kuigi raha oli lõppemas.”

„Mispärasit tegid sa seda?”

„Sest et daam, kellega tahan abelluda, peab mängima sellis tükis peaosas. Kirjutasin selle näidendi vaid temale. Kuna ta aga veel pole kuulnud küll, et tahtnud ma anda tükki teistele. Ja kuna sel daamil pole vähimatki õhendust keja asetsindunud affääriga, lubate, et ma tema nimet ei nimeta — yhemak sellega mitte.”

Umber kahe kuu eest, kui mu seisukord olei raskesti muutus, tuli mulle mõtteks teemida minguga raha. Ma tegelastin rüütli reeglisse ja toetasin välja kindla plaani. Ma pole mingija, eut lootsin hankida sel teel etasetulekut. Natsuke oli mul veel raha ja ma laenasin veidi juure, et viia läbi oma plaani. Umber kahe kuu pärast oleksin ma võinud taguda oma laenu, eest ma sain oma romaaniide välismaajalt natuke raha, aga ma lõkkaain selle edasi."

"Te ütlaste, et olite laenanud raha," tähendas Sowerby vahela.

Potter toeti sigareti.

"Ma protesteerin," ütles te teravasti. "Hope, kas sel laenuol on mingit tegemist praeguse ajajaga?"

"Jah, teatud määral küll."

"Sis võtan ma tagasi oma proteesti. Mida te soovite teada, Sowerby?"

"Kellelt mr. Hope laenas raha."

"Ma mainisin täna juba kord seda nime, inspektor," vastas Hope, "Ma laenasin raha oma sõbralt, kapten Markhamilt. Sa tunnud ju teda, Potter?"

Advokaat noogutas.

"Jutustas nüüd edasi."

"Ma põhjendusin Markhami poole, kes on hea mingija, ja ma leppisime kokku, et ta pidi saama osa minu võidust. Täna õhtul tahtsin ma temaga veel enne tema äraõistu kokku saada, eest meie lepingu järgi pidi andma tolle oma võidust tükat naela."

"See on igatahes väga tähtis," tähendas Potter.

"Ma selgatasin juba inspektorile, et Markham täna õhtul oli sõitnud linna ja et ta viit valitseva udu sattu sealt nii pea tulema ei saanud —"

"Heakene küll," ütles Potter, "aga räägi nüüd oma lugu edasi. Mis siis olid sa otustanud reisida Monte Carlosse?"

"Jah. Täpselt võta seal nii palju raha, et etendada oma näidendi võõra abita. Mul on aga kaunis palju tuttavaid ja need teavad kõik, et mina ei või lubada endale pikemat viibimist Riviereal. Ja teiseks ei tahtnud ma hakata seletama, mis mõttega ma tulnud Monte Carlosse. Seepärast astusin väikesse majja Sorchami, mis kuulub mu sõle, ja lasksin kasvada endale vurrud. Daamide, kelle paraat ma seda kõik tegin, jutustasin aga hoopis teise loo, millega põhjenduda oma kuuast äraolekut, ja siis sõitain ma vale nime all Monte Carlosse."

"Kuidas te end nimetate?" küsis inspektor Sowerby.

"Arthur Morton. Minu täieline nimi on Bernard Arthur Morton Hope."

"Jutustage nüüd edasi," edmas inspektor, "kalle imetama kasvav järjele."

"Õnnelik ei pannud ametnikud teile minu muutunud valimust täheleegi. Lõhku-

sin Monte Carlost keskneadain lõuna poole, ei saanud aga reisi mahi kahtlust äratamata vurrude ära ajada. Seepärast otustasin harkhien reisijaterongiga Doverist Londoni sõita. Lootsin saada omaette kuppe, et end seal raseerida. Seis otustatust võtsin kaasa termosepudaliga kuumas veis. Aga kuna ma laeval tutvunud kema abielupaariga, muutun oma plaanid.

Soovides kõige eemalt teada Markhamile temale kuuluva oas, pütsin lära, kus seisab tema laev. Sain ka teada, et ta just samal õhtul pidi sõitma merole. Edasigu kuvataesin anda oma suurema reisi kohvri Victoriaga jaama hoiale ja sealt sõita kiire taksoaga dokkide juure.

Aga nagu ma juba inspektor Sowerbyle selgatasin ja ka praegu alles mainisin, tutvusin kanallit ülesõidul kema abielupaariga. Nad mõeldes tegei mulle ettepaneku, et ma sõidaksin nendega autos Doverist Londoni. Nemad ise kuvataesid sõita Ida-Aasia. Sel kumbel sattusin ma oma suure reisi kohvriga ja väikese käsitaskuga West teada-dokkide jaama. Ja seal algasid minu viperused. Kõige pealt läks uduks ja mu auto hülmas umbes tunni verra. Lõppeks õnnestus mul leida kedagi dokkiametnikku, kes võttis mu suure kohvri hoiale. Siis läksin "Port Royal" pardale ja kuulain oma suureks pettumuseks, et mu sõber Markham sõitnud linna ja et sealj veel tagasi polevat tulnud.

Ma oleksin võinud eodnata teda — ja oleks õhnuud palju teagem, kui oleksin teinud seda. Aga steward, kellelt sain teada, et Markham sõitnud linna, küsis, kuidas ma hiljem koju saan. Selle üle polenud ma veel mardunud pead ja ma tahtsin ometi, makaku mis maksab, saada veel samal õhtul kokku kolleegi teisega.

"Kui sohin anda teile nõu," ütles steward, "minge ruttu jaama ja sõitke poolühikese rongiga. See on viimane, mis sõidab täna linna. Tiheda udu tõttu on rong juba terve tunni hiljaks jäänud. Praagu seisab see just jaamas. Autoõel sin ei ole, nii ei jää teie üie teist teed!"

Talitsain tema nõuandel. Minu arvates oli inga kardetav jätta sõbra kajuti tahast naela lahtist raha, seepärast kirjutasin taile ruttu lühikese kirja. Vared sain ma ametnikult tagasi hoiale antud kohvri, ja oetain kähku sõidumoleti ja õhtugi vää minust pärast rongis.

Kontrollorit kuulain, et rong enne Fenchurch streeti ei peatu, ja kuna ma Londoni ei tahtnud ümuda vurrudega, otustasin —"

"Mõistan, raseerid oma vurrud sõitvas rongis," vastas Potter ja platis ühe sigareti merevaigust pitsi. "Nüüd jõuame nende sõidumata juure, mis toimivad jaamasel."

"Varem pean ma jutustama aga veel üht asja," tähendas Hope sõbrilikult vabe-

